

JAVNA USTANOVA ZA RAZVOJ MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

Bana Josipa Jelačića 22
40 000 Čakovec

Predmet: Zapisnik i izvješće s zaključcima s peer review događanja 12. veljače 2019. godine

Na samom početku panel rasprave koja je bila fokus peer review događanja, moderatorica Vlatka Vincetić dala je kratki pregled/sliku modela socijalne aktivacija u obje države, i Hrvatske i Slovenije. Obratila se sekretarki Lovšin iz Ministarstva za delo, družino, socijalne zadeve in enake možnosti kojoj je postavila pitanje o začecima socijalne aktivacije u Sloveniji.

Na začetku panelne razprave, ki je bila fokus peer-review dogodka, je moderatorica Vlatka Vincetić na kratko predstavila sliko modela socialne aktivacije v obeh državah, t.j. na Hrvaškem in v Sloveniji. Najprej je nagovorila sekretarko Lovšin iz Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS in ji postavila vprašanje o začetkih socialne aktivacije v Sloveniji.

Jana Lovšin je dala pregled socijalne slike u Sloveniji u vrijeme i nakon gospodarske krize od 2008. godine. U razdoblju između 2010. i 2012. bilo je najviše primatelja socijalne pomoći te oko 120 000 nezaposlenih. U reformu sustava se krenulo 2010. godine kada su 10 do 12 socijalnih prava za korisnike prenijeli na administriranje Centrima za socialno delo. Poseban problem koji je detektiran su bili dugotrajno nezaposleni primatelji socijalne pomoći koji su nezapošljivi.

Jana Lovšin je predstavila socialno sliko Slovenije v času- in po gospodarski krizi od leta 2008 dalje. V obdobju med 2010 in 2012 je bilo največ prejemnikov socialne pomoči in približno 120.000 nezaposlenih. Reforma sistema se je začela v letu 2010, ko se je 10 do 12 socialnih pravic za uporabnike preneslo na administrativni nivo v Centre za socialno delo. Poseben problem, ki so ga zaznali, so bili dolgotrajno brezposelni prejemniki socialne pomoči, ki so bili nezapošljivi.

Novo mogućnosti otvorile su se s novom financijskom perspektivom 2010. – 2020. u kojoj su povećana sredstva za provedbu socijalnih politika, a i sama Strategija Europa 2020. u svojim je ciljevima postavila smanjenje siromaštva za 40 000. – Jedna od metoda kojom je to moguće napraviti je SOCIJALNA AKTIVACIJA.

Novo priliko so se pokazale z novo finančno perspektivo 2010 – 2020, v kateri so povečana sredstva za izvajanje socialne politike, a tudi sama Strategija Evropa 2020 je postavila v svojih ciljeh zmanjšanje siromaštva za 40.000. – Ena od metod za doseg tega cilja je SOCIALNA AKTIVACIJA.

U početku socijalna aktivacija je shvaćena u Sloveniji kao most između programa socijalne zaštite koji su obuhvaćali ovisnike, alkoholičare i bolesnike s duševnim smetnjama – one koji su jako udaljeni od tržišta rada i programa za zapošljavanje i aktivnih politika za zapošljavanje koji su obuhvaćali ljude koji su ojačani za tržište rada. Kako bi se spojila ova dva sustava osmišljena je socijalna aktivacija koja je za sada pilot projekt s težnjom da on postave dio sustava.

V Sloveniji je bila sprva socialna aktivacija razumljena kot most med programi socialnega varstva, ki so vključevali odvisnike, alkoholike in bolnike z duševnimi motnjami – tistimi, ki so zelo oddaljeni od trga dela in programi zaposlovanja in aktivnih politik zaposlovanja, ki so zajemali ljudi, opolnomočene za trg dela. Za povezavo teh dveh sistemov je zasnova socialna aktivacija, ki je trenutno pilotni projekt v Sloveniji s ciljem, da postane del sistema.

Na pitanje moderatorice o načinu na koji djeluje socijalna aktivacija na terenu, **Tadeja Juvan** je dala kratki pregled kako su ustrojili sustav u pilot projektu socijalne aktivacije. Najoptimalniji se pokazao 6-mjesečni program. Prije svega ustrojen je na nacionalnoj razini pri ministarstvu jer istovremeno je išla reorganizacija centara za socialno delo. Ustrojene su regionalne mobilne jedinice, njih 16, u nadležnom ministarstvu zaposleni su koordinatori za socijalnu aktivaciju koji se nalaze pri centrima za socijalni rad. Sudjelovanje u programima je dobrovoljno.

*Na vprašanje moderatorke o načinu kako deluje socialna aktivacija na terenu, je **Tadeja Juvan** predstavila kratek pregled, kako so vzpostavili sistem v pilotnem projektu socialne aktivacije. Najoptimalnejši se je pokazal 6-mesečni program. Najprej je vzpostavljen na nacionalni ravni v okviru ministrstva, saj je istočasno bila izvedena reorganizacija centrov za socialno delo. Vzpostavljene so regionalne mobilne enote, skupaj jih je 16, zaposleni so koordinatorji socialne aktivacije pri ministrstvu, vendar imajo svoj sedež v centrih za socialno delo. Vključevanje in sodelovanje v programu socialne aktivacije je prostovoljno.*

Moderatorica je upitala predstavnicu Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, **Tatjana Katkić Stanić**, postoje li u Hrvatskoj slični modeli socijalne aktivacije na razini sustava? Katkić Stanić je odgovorila da u Hrvatskoj se još 2009. godine započelo s modelom socijalnog mentorstva kada se kroz IPA projekt osposobilo 21 trenera za daljnje provođenje treninga za socijalno mentorstvo kojim su bili obuhvaćeni svi centri za socijalnu skrb. Iz ovog projekta je nastao protokol o jačoj suradnji centara za socijalnu skrb i zavoda za zapošljavanje. Koordinatori su pratili na županijskoj razini koji su pratili razmjenu podataka između zavoda i centara s ciljem umrežavanja i aktivacija dugotrajno nezaposlenih osoba. Problem koji se pojavio jest da je li siromaštvo problem socijalne skrbi ili je ono administriranje. Zbog toga se i odustalo od modela socijalnog mentorstva pa se uveo model samo administriranja korisnika zajamčene minimalne naknade, a to nije posao socijalne skrbi. Sada se opet odustalo od administriranja i vratilo se na to da ipak siromaštvo jest problem socijalne skrbi i ponovna uspostava modela socijalnog mentorstva koji će biti u novom Zakonu o socijalnoj skrbi koji se priprema. Veliki problem je siromaštvo djece.

*Moderatorica je vprašala predstavnicu Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku HR, **Tatjana Katkić Stanić**, ali obstajaju na Hrvaškem podobni modelu socialne aktivacije na ravni sistema? Katkić Stanić je odgovorila, da se je na Hrvaškem pričelo z modelom socialnega mentorstva leta 2009, ko se je v okviru IPA projekta usposobilo 21 trenerjev za nadaljevanje izvajanja usposabljanja na področju socialnega mentorstva, ki vključuje vse centre socialnega varstva. Ta projekt je oblikoval protokol o okrepljenem sodelovanju med centri za socialno skrbstvo in zavodi za zaposlovanje. Koordinatorji so spremljali na ravni županije izmenjavo podatkov med zavodi in centri s ciljem povezovanja in aktiviranja dolgoletno brezposelnih oseb. Problem, ki se je pojavil, je, ali je revščina problem socialnega varstva ali je to administracija. Zato so tudi odstopili od modela socialnega mentorstva in uvedli model samo administriranja prejemnika zajamčene minimalne plače, vendar to ni delo socialnega varstva. Sedaj se je ponovno odstopilo od administriranja uporabnikov in vrnilo k temu, da je revščina še vedno problem socialnega varstva in ponovna vzpostavitev modela socialnega mentorstva, ki bo opredeljeno tudi v novem Zakonu o socialnem varstvu, ki se pripravlja. Velik problem je siromaštvo otrok.*

Sljedeće postavljeno pitanje: problemi korisnika zajamčene minimalne naknade u Hrvatskoj?

Naslednje zastavljeno vprašanje: problemi uporabnikov zajamčene minimalne plače na Hrvaškem?

Korisnici su dugotrajno u sustavu čak dvije-tri generacije obitelji. Potreba za razvijanjem socijalnih vještina uz vještine koje iziskuje tržište rada. Ključna uloga je HZZ-a – radna aktivacija, ali potrebna je promjena zakona kako bi ova aktivacija mogla biti moguća – učenje životnih vještina s učenjem vještina za uključivanje na tržište rada.

Uporabniki so dolgotrajno v sistemu, celo dve ali tri družinske generacije. Potreba je po razvijanju socialnih veščin s spoobnostmi, ki jih zahteva trg dela. Ključna vloga HZZ-ja – delovna aktivacija, vendar sprememba zakona je potrebna, da se omogoči ta aktivacija - učenje življenjskih spretnosti z učnimi veščinami za vključitev na trg dela.

Marina Kodba (Hrvatski zavod za zapošljavanje Područni ured Čakovec) – situacija na tržištu rada se promijenila na bolje. Ono što je ostalo u evidencijama HZZ-a je upravo populacija o kojoj se priča na peer reviewu. To su mladi bez iskustva, dugotrajno nezaposleni, azilanti, djeca bez odgovarajuće skrbi, invalidi, osobe starije dobi i žene. Hrvatski zavod za zapošljavanje provodi intenzivne aktivacijske programe kojima se teže zapošljive osobe u nekoj mjeri uključuju na tržište rada.

Marina Kodba (Hrvaški zavod za zaposlovanje, Podružnica Čakovec) - *razmere na trgu dela so se spremenile na bolje. V evidenciah HZZ-ja je ostala le populacija, o katerih se govori na peer-reviw dogodku. To so mladi brez izkušenj, dolgotrajno brezposelni, prisilci za azil, otroci brez ustrezne oskrbe, invalidi, starejši in ženske. Hrvaški zavod za zaposlovanje izvaja intenzivne aktivacijske programe, s katerimi se težje zaposljive osebe deloma vključijo na trg dela.*

Petra Lazić (Hrvatski zavod za zapošljavanje Područni ured Varaždin) – Sustav aktivacije je jako nefleksibilan te je potrebno vrijeme da se uopće on donekle pokrene u pravom smjeru i da poluči željene rezultate. Kada se radi o projektima koji se bave radnom aktivacijom, učinak je nešto brži, jer je sam projekt vremenski ograničen. Ono što je također jedan od većih problema koji se javljaju u sustavu, za teže zapošljive osob, jest nedostatak terapeuta, a što se kao veliki problem pokazalo kroz niz projekata koje je HZZ provodio s ciljnom skupinom teže zapošljivih osoba. Važna je komponenta u aktivaciji i to bi se trebalo predvidjeti jest osobna podrška – jedan na jedan. Takvo nešto se pokušava kroz projekt Zaželi. Zaključak je da je u radnoj i socijalno aktivaciji potrebno puno individualnog rada jer su korisnici jako različiti i njihovi životi su jako različiti.

Petra Lazić (Hrvaški zavod za zaposlovanje, Podružnica Varaždin) - *sistem aktivacije je zelo nefleksibilan in potreben je čas, da se ukrepa v pravo smer in doseže zelene rezultate. Pri projektih, povezanih z delovno aktivacijo, je učinek nekoliko hitrejši, ker je projekt časovno omejen. Eden večjih problemov, ki se pojavljajo v sistemu, za težje zaposljive osebe, je pomanjkanje terapevtov, ki se je pokazalo kot velik problem skozi niz projektov HZZ-ja s ciljno skupino teže zaposljivih oseb. Pomembna je komponenta v aktivaciji, ki bi jo bilo potrebno predvidet, t.j. osebna podpora – ena na ena. Podobno se skuša doseči s projektom »Zaželi«. Ugotovimo lahko, da delovna in socialna aktivacija zahtevata veliko individualnega dela, ker so uporabniki zelo različni in tudi njihova življenja so zelo različna.*

Marinka Vovk iz CPU-a naglasila je da je najveća ugroza neaktivnih osoba ta da se neaktivnost prenosi i na cijelu obitelj te na kraju postaju žrtve samih sebe. Već po samoj komunikaciji osobe znaš hoće li se ta osoba zaposliti ili ne. Ulazna točka za neaktivne je radna aktivacija, a ona ustvari ne postoji za socijalno ugrožene i isključene. Zbog toga CPU provodi 3. modul u kojem se daje praktična mogućnost suradnje s poslodavcima. Sadašnja situacija je pomalo ironična – raste potražnja za radnicima, ali u isto vrijeme raste i broj primatelja socijalne pomoći.

Dr. Marinka Vovk direktorica CPU- Ormož je povedala, da je najveća težava v tem, da neaktivne osebe prenesejo svojo neaktivnost na celotno družino in tako hitro postanejo žrtve samih sebe. Že pri prvem razgovoru s osebo ugotoviš ali se želi oseba resnično zaposliti ali se ne želi in je zgolj vključena v program zaradi druženja. Vstopna točka za dolgotrajno nezaposljive sta Center za socialno delo in Urad za delo, ker v bistvu ne obstaja ločena obravnava za osebe, ki so potrebne celostne obravnave. Zaradi tega CPU v okviru programa socialne aktivacije izvaja 3. modul kot delovni modul, v katerem dobijo praktično možnost sodelovanja z delodajalci. Trenutno stanje je stanje ironije, v kateri narašča potreba po delovni sili in istočasno narašča število prejemnikov denarne finančne pomoči.

Alenka Bilić (CZSS Čakovec) – ako je osoba radno sposobna, ona mora biti prijavljena na Hrvatski zavod za zapošljavanje jer onaj tko nije radno sposoban nikada neće biti zaposlen. U Centru svakodnevno rade na pronalasku novih načina aktivacije što im je posebno u interesu. Činjenica jest da su velika većina korisnika Centra za socijalnu skrb pripadnici romske nacionalne manjine. Ponekad ispada da je zajamčena minimalna naknada (u nastavku ZMN) veća od samih minimalnih plaća pa se korisnicima ZMN-a ni ne isplati raditi, odnosno, njihova percepcija je takva.

Alenka Bilić (CZSS Čakovec) – če je oseba delovno sposobna, potem mora biti prijavljena kot aktivna iskalka zaposlitve na Hrvaškem zavodu za zaposlovanje, ker tisti ki ni delovno sposoben, ne bo nikoli zaposlen. V Centrih za socialno delo vsakodnevno iščejo rešitve aktivacije, ki so zanje posebej zanimive. Dejstvo je, da so večina upravičenci Centra za socialno delo pripadniki romske nacionalne skupnosti. Včasih se izkaže, da je zajamčeno minimalno plačilo (pod ZMN) večje od minimalne plače, tako da uporabniki ZMN sploh ne delajo za plačilo, kar pomeni, da je njihova percepcija ostati odvisen od denarne pomoči.

Tatjana Katkić Stanić je naglasila da se planira u novom Zakonu o socijalnoj skrbi u sustav uvesti socijalno mentorstvo, ali veliki problem predstavlja nedostatak resursa. I novčanih i ljudskih. Plan je u novom zakonu uvesti socijalno mentorstvo kao socijalna usluga.

Katkić Stanić je poudarila, da je načrtovana uvedba novega zakona o socialnem varstvu, ki bo uvedel socialno mentorstvo, ampak velika težava je v pomanjkanju sredstev, enako denarnih kot človeških. Planirano je, da se v novem zakonu uredi socialno mentorstvo kot socialna storitev.

Ivan Božić iz Humane Nove Čakovec napomenuo je da se jako puno očekivalo od EU fondova i da će oni riješiti sve probleme, ali to se nije dogodilo. Humana Nova zapošljava sve marginalizirane kategorije ljudi. S problemima s kojima se susreću u prostor, PDV, bolovanja te ne postoji naknada za asistenciju, ali pogledavši situaciju u kojoj su se nalazili ranijih godina, situacija ide na bolja jer se i sama svijest o društvenom poduzetništvu mijenja na pozitivno.

Ivan Božić direktor podjetja Humane Nove Čakovec, je izpostavil, da se je pričakovalo, da bodo vse težave rešili s pomočjo EU fundacije, vendar do tega na žalost ni nikoli prišlo. Humana Nova zaposluje vse marginalizirane kategorije ljudi. S težavami, s katerimi se srečujejo so prostori, DDV, bolniške ne dobijo nobene finančne olajšave ali pomoči, vendar če pogledamo na prejšnja leta nazaj, lahko rečemo da se razmere izboljšujejo, ker se razmišljanje in pristopi spreminjajo na pozitivno v zvezi s socialnim podjetništvom.

Humana Nova suraduje s Centrom za socialno skrb Čakovec i to na področju probacije s maloljetnicima, veoma dobra suradnja s HZZ-om PU Čakovec na provedbi mjera HZZ-a, suradnja s Pučkim otvorenim učilištem Čakovec, školama,...

Humana Nova sodeluje s Centrom za socialno delo Čakovec na področju poskusnega dela z mladostniki, zelo dobro sodelujemo z HZZ-om PU Čakovec na področju izvajanje ukrepov HZZ-a, zelo dobro sodelujemo s Ljudsko Univerzo Čakovec, šole,...

Treba spomenuti i radnu aktivaciju primatelja ZMN u lokalnoj samoupravi u Hrvatskoj kroz mjeru javnih radova, rada za opće dobro. Prijedlog je da se za takve korisnike osigura socijalni mentor jer takva potpora uopće ne postoji.

Potrebno je omeniti in delovno aktivacijo prejemnikov ZMN v lokalni samoupravi na Hrvaškem s pomočjo javnih del in prostovoljnega dela za splošno dobro. Predlog je, da se za takšne uporabnike dodelijo socialni mentorji, ker takšna oblika pomoči za enkrat ne obstaja.

Najveći problem koji se kroz raspravo u panelu iskristalizirao je što svaka institucija čiji su korisnici socijalno ugrožene osobe ima neki vid mjera za aktivaciju, ali ne postoji nikakva koordinacija između tih tijela i institucija.

Najveća težava, ki je bila rešena z razpravo v panelu je, da institucije, ki se ukvarjajo s socialno aktivacijo med seboj niso usklajene, zato prejemniki denarnih pomoči lahko manipulirajo z informacijami in izkoriščajo pasivni pristop vstopnih točk, ki je zakonsko predpisan.

Kakvi su korisnici sustava za socijalnu i radnu aktivaciju?

Kateri so uporabniki sistema socialne in delovne aktivacije?

Jana Lovšin je naglasila da su to ljudi s kojima je ako teško raditi te da su ti jako posebni ljudi.

Predstavnica MDSZ sekretarka ga. Jana Lovšin je poudarila, da gre za skupino ljudi, s katerimi je zelo težko delati in da so zelo posebni.

U Hrvatskoj suradnja CZSS-a i HZZ-a se svodi na prepisku o tome koji su to ljudi s CZSS-a radno sposobni te moraju biti u evidenciji HZZ-a koji zatim šalje popis osoba općinama i gradovima preko kojih se zatim oni angažiraju na javnim radovima.

Na Hrvaški strani je sodelovanje med Centrom za socialno delo in Zavodom za zaposlovanje takšno, da se napravi nabor ljudi, kateri so delovno sposobni in so prejemniki denarnega nadomestila. Potem se seznam pošlje naprej na občine in mesta in se na ta način vključijo v prostovoljna dela in dela za splošno dobro.

Marinka Vovk napomenula je da u socialnoj aktivaciji nisu ljudi s duševnim smetnjama, već ljudi koji su dugotrajno nezaposleni jer osobe s težim duševnim smetnjama niti nemaju poslovnu sposobnost. Za ljude koji su dugotrajno isključeni iz tržišta rada ponekad sama radna aktivacija u njima izazove promjenu kada shvate da su i oni potrebni nekome.

Marinka Vovk je poudarila, da v socialni aktivaciji ne gre zgolj za vključitev ljudi z duševnimi motnjami. Osebe z hujšimi duševnimi motnjami niso delovno sposobne, v socialni aktivaciji so vključene osebe, ki so dolgoročno brezposelne. Gre za skupino ljudi, ki so se dolgoročno izključili v iskanju zaposlitve, ker se s časoma naveličajo pisanje prošenj, na kateri ne dobijo odgovora, delovna aktivacija za takšne ljudi prinese nove izzive, spremembe, da so zaželeni in da jih nekdo rabi. V socialni aktivaciji gre za aktiven pristop in zato tisti, ki resnično želijo zaposlitev, službo tudi zelo kmalu dobijo.

Na panelu su predstavljena 2 projekta koja se provode, jedan na slovenskoj strani, drugi na hrvatskoj strani. Treba napomenuti da je slovenski projekt pilot projekt i dignut je na razinu cijele Slovenije. S hrvatske strane pak predstavljen je projekt za socialno uključivanje marginaliziranih od strane CZSS-a Samobor i Instituta za istraživanje tržišta rada. Postavilo se pitanje što nakon završetka provedbe projekta? Temelji su postavljeni, ali ne postoji adekvatno financiranje bez fondova EU.

Na panelu sta bila predstavljena dva projekta, eden na Slovenski strani, drugi na Hrvaški strani. Poudariti je treba, da je Slovenski projekt Socialna aktivacija pilotni projekt, ki se izvaja ravni celotne Slovenije. Na Hrvaški strani je bil predstavljen projekt socialne vključenosti, ki ga je CSSS Samobor in Inštitut za raziskave trga dela marginaliziral. Vprašanje je, kako izvajati projekt po zaključku? Temelji so postavljeni, vendar brez sredstev EU ni ustreznega financiranja.

Iako se u Hrvatskoj uložilo u obuku socijalnih mentora, po jedan za svaku županiju, taj koncept socijalne usluge je zamro te nije ispunjavao svoju svrhu za koju je i osmišljen. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku je u izradi novog Zakona o socijalnoj skrbi u kojoj će biti zakonski uređena ova usluga i uloga socijalnih mentora. Socijalni mentorji moraju imati i određenu vještinu.

Čeprav so bili socialni mentorji izobraženi na Hrvaškem, eden za vsako okrožje, je bil ta koncept socialnih storitev premajhen in ni izpolnil svojega namena, zaradi katerega je bil zasnovan. Ministrstvo za demografijo, družino, mladino in socialno politiko je v postopku priprave novega zakona o socialnem varstvu, ki bo urejal to službo in vlogo socialnih mentorjev. Socialni mentorji morajo imeti določeno znanje in sposobnosti. In morajo delovati dolgoročno na sistemski bazi financiranja.

Jana Lovšin je naglasila da je najvažniji moment u cijelom ovom sustavu dobra koordinacija između institucija. Korisnik sustava mora znati gdje je on u sustavu i sa strane socijalne aktivacije i sa strane radne aktivacije.

Jana Lovšin je poudarila, da je najpomembnejše, da se bo v tem sistemu uredila dobra koordinacija med institucijami. Uporabnik sistema mora vedeti, na katerem mestu je v sistemu in na strani družbene aktivacije ter na strani delovne aktivacije.

Pozdravljena je namjera da se ide jače u unaprjeđenje položaja socijalnih mentora u što moraju biti uključeni i HZZ i CZSS, jer dobar kanal za razmjenu informacija su upravo socijalni mentori.

Pozdravlja namero, da se okrepi izboljšanje položaja socijalnih mentorjev, v katere bi morali biti vključeni Zavod za zaposlovanje in Centri za socialno delo, saj je dober kanal za izmenjavo informacij.

Petra Lazić (HZZ PUVŽ) postavila je retoričko pitanje koje bi se trebalo raspraviti i koje se nameće samo po sebi – hoće li sam Hrvatski zavod za zapošljavanje biti spreman da u segment socijalne aktivacije prepusti i civilni sektor (kako je to riješeno u Austriji)? Ipak, činjenica jest da je socijalno mentorstvo odnosno socijalna aktivacija spona koja nedostaje u sustavu koji se bavi socijalno ugroženim skupinama.

Petra Lazić (HZZ PUVŽ) je zastavila retorično vprašanje, ki ga je potrebno razpravljati - Ali bo hrvaški Zavod za zaposlovanje pripravljen zapustiti civilni sektor v segmentu družbenega aktivizma (kot je urejen v Avstriji)? Dejstvo je, da socialno mentorstvo ali družbena aktivacija povezuje manjkajoče dele v sistemu, ki obravnava socialno ranljive skupine.

Velika pomoć u ovoj poveznici mora biti i socijalno/društveno poduzetništvo kao što je to primjer CPU-a u Sloveniji ili pak Humane Nove u Hrvatskoj.

Pomembna pomoć v zvezi s tem mora biti tudi socialno podjetništvo, kot je primer CPU-ja v Sloveniji ali Humane New na Hrvaškem.

Ono što na kraju ističe **Ivan Božić** iz Humane Nove jest važnost izrade preporuka za rad sa socijalno ugroženim osobama koje su u sustavu, a za to je opet potrebno široki konsenzus svih uključenih u sustav socijalne aktivacije.

U svemu ovome važno je razlikovati nekoliko parametara koje su socijalni aktivatori detektirali iz iskustva rada sa socijalno ugroženim osobama: postoje 2 skupine ljudi koje treba razlikovati, a onda iz te razlike proizlazi i činjenica s kojim osobama se u socijalnoj aktivaciji radi:

- Ljudi koji trebaju samo poticaj sustava i
- Ljudi s psihičkim i duševnim poteškoćama;
- Potrebno je sagledati potrebe regija, a ne država u cjelini;
- Razlikovati potrebe urbanih i ruralnih područja i ljudi koji tamo žive.

Gre za to, da je Ivan Božić iz podjetja Humane Nove izrazio pomembnost priprave priporočil za delo s socialno ranljivimi osebami v sistemu, kar zahteva široko soglasje vseh, ki so vključeni v sistem socialne aktivacije.

Pri vsem tem je pomembno razlikovati več parametrov, ki so jih socialni aktivisti odkrili iz delovnih izkušenj s socialno ranljivimi osebami: obstajata dve skupini ljudi, ki jih je treba razlikovati, in potem je razlika med tem, da so ljudje v

družbenem aktivizmu:

- Ljudje, ki potrebujejo samo sistemski dvig in
- Osebe z psihičnimi in duševnimi motnjami;
- Potrebno je upoštevati potrebe regij in ne države kot celote;
- Razlikovati potrebe mestnih in podeželskih območij in ljudi, ki tam živijo.

Zaključci i preporuke u sklopu panel rasprave:

- Zbog idenfificirane koristi modela socijalne aktivacije na području RS, potrebno je istražiti već postojeće mogućnosti unutar zakonodavstva i institucionalnog uređenja za primjenu sličnog modela u RH, točnije pograničnom području.
- Na regionalnom nivou potrebno je dodatno osnažiti potencijalne dionike (HZZ, JRLS, CZSS, OCD, komunalna i druga javna poduzeća) kroz rad u manjim radnim grupama (po jedan ključni i operativni predstavnik dionika) i međusektorsku suradnju. S obzirom na to da Zakon o socijalnoj skrbi (NN 130/17) već nalaže radno sposobnim primateljima socijalne pomoći (ZMN) sudjelovanje u radovima za opće dobro bez naknade. Postoji mogućnost da se ova aktivnost osnaži s drugim elementima socijalne aktivacije (grupni i individualni rad sa ciljem unaprjeđenja životnih vještima).
- Problem aktivacije primatelja socijalne pomoći je složen i vezan uz mnoge sustave (socijalna skrb, zapošljavanje, zdravstvo itd.), uz to, ciljana skupina je zahtjevna u smislu dugotrajne ovisnosti o sustavu, pasivnog stila života, narušene slike o sebi. Stoga je u početku važno krenuti »small steps« pristupom, preporuka je kroz eksperimentalnu skupinu od maksimalno 5-8 osoba/primatelja socijalne pomoći uključiti u već dostupne procese socijalne aktivacije.
- Iskoristiti potencijala organizacija civilnog društva koje već imaju neke oblike socijalne aktivacije koji su financirani iz drugih izvora (nacionalna sredstva).
- Uključite se i zagovarati za razvoj socijalne usluge – socijano mentorstvo u okviru Zakona o socialnoj skrbi .

Sklepi in priporočila v okviru razprave:

- Zaradi ugotovljenih koristi modela socialne aktivacije v Republiki Sloveniji je potrebno raziskati že obstoječe možnosti v zakonodaji in institucionalnih ureditvah za uporabo podobnega modela v Republiki Hrvaški, natančneje na obmejnem območju.
- Na regionalni ravni je potrebno dodatno okrepiti potencialne zainteresirane strani (HZZ, JRLS, CZSS, OCD, komunalna in druga javna podjetja) z delom v manjših delovnih skupinah (en ključni in operativni predstavnik zainteresiranih strani) in medsektorsko sodelovanje. Glede na to, da Zakon o socialnem varstvu (UL 130/17) že od delovno aktivnih prejemnikov socialne pomoći (ZMN) zahteva, da brez nadomestila sodelujejo pri delu za splošno dobro. Obstaja možnost, da se ta

dejavnost okrepi z drugimi elementi družbenega aktivizma (skupinsko in individualno delo z namenom izboljšanja življenjskih veščin).

- Problem aktivacije prejemnikov socialne pomoči je kompleksen in povezan z mnogimi sistemi (socialno varstvo, zaposlovanje, zdravstvo itd.), Ciljna skupina pa je zahtevna v smislu dolgotrajne odvisnosti od sistema, pasivnega življenjskega sloga, izkrivljene slike o sebi. Zato je na začetku pomembno, da se pri poskusnih skupinah do 5-8 oseb / prejemnikov socialne pomoči uvede pristop "majhnih korakov", zato je priporočljivo vključiti v že razpoložljive procese družbene aktivacije.
- Izkoristiti potencial organizacij civilne družbe, ki že imajo nekatere oblike družbenega aktivizma, ki se financirajo iz drugih virov (nacionalnih sredstev).
- Vključiti in zagovarjati razvoj socialnih storitev - socialnega mentorstva v okviru Zakona o socialnem varstvu.

Zapisnik vodila: Izabela Balog

Zaključke je pripravila: Vlatka Vincetić

Čakovec, 25. 2. 2019. godine

